



BS 01_2022

Metodika ÚRAZŮ

Zpracovaná pro:

Fakultu zemědělskou a technologickou – JU V ČB

Autorizace:

0	3.4.2019					
1	9.9.2021	
2	1.6.2022	Ing. Karel Lichtneger; OOO BOZP VUBP/960/PREV/2020			doc. RNDr. Petr Bartoš, Ph.D.	
Revize	Datum	Jméno	Podpis	Datum	Jméno	Podpis
		Autor		Vydal		



Obsah:

Dělení pracovních úrazů:	3
Povinnosti	3
Definice pracovního úrazu (dle § 380 ZP).....	4
Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání (dle § 105 ZP).....	4
Povinnosti zaměstnance (dle § 106 ZP).....	5
Kniha úrazů – dle NV 201/2010 Sb. v platném znění	5
Údaje v knize úrazů.....	5
Zápis do knihy úrazů	5
Hlášení úrazů	6
Komu se hlásí úrazy	6
Komu se hlásí smrtelné úrazy	6
Lhůta k ohlášení úrazů	6
Závažný pracovní úraz	6
Pracovní úraz s hospitalizací více než 5 dnů	7
Vyhotovení záznamu o úrazu (§ 5).....	7
Zasílání záznamu o úrazu (§ 6).....	7
Komu se zasílá.....	7
Záznam o úrazu – hlášení změn (§ 8 odst. 1-5)	8
Kdy vyhotovuje	8
Kdy se vyhotovuje.....	8
Komu se zasílá.....	8
Lhůta pro zaslání	9
odškodňování pracovních úrazů (dle ZP)	9
Zaměstnavatel je dále povinen:	9
Rozsah odpovědnosti a zproštění se odpovědnosti: (§ 366 ZP)	9
Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že škoda vznikla: (§ 367 odst. 1 ZP) ..	10
Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že škoda vznikla: (§ 367 odst. 2 ZP) ..	10
Druhy náhrad při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání:	10
Druhy náhrad při úmrtí zaměstnance následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání:	11



Vybraná ustanovení nařízení vlády č. 201/2010 sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu

Dělení pracovních úrazů:

- smrtelné pracovní úrazy
- závažné pracovní úrazy - s hospitalizací delší než 5 dnů
- s pracovní neschopností delší než 3 dny
- ostatní pracovní úrazy

Povinnosti

- Každý zaměstnanec je povinen bezprostředně nahlásit svůj pracovní úraz pokud mu to zdravotní stav dovolí vedoucímu katedry.
- Vedoucí katedry je povinen poskytnout první pomoc zraněnému a provést zápis do knihy úrazů, která musí být vždy k dispozici na pracovišti. (Každý pracovní úraz by měl být ošetřen lékařem). Vedoucí zaměstnanec následně předá informace referentovi BOZP. Toho času paní Šárce Strobové, případně osobě, která jí zastupuje. Referent BOZP si vyžádá kopii zápisu z knihy úrazů a bezprostředně informuje pana Bc. Karla Lichtnegera o vzniklém pracovním úrazu. Informaci je možné provést telefonicky s doprovodným emailem, ve kterém bude přiložen naskenovaný záznam o úrazu.
- Pan Bc. Karel Lichtneger jako osoba odborně způsobilá v prevenci rizik navrhne další postup k pracovnímu úrazu. (Viz. pokyny níže)

Odpovědné osoby za jednotlivé katedry BOZP a PO

Katedra aplikované chemie (051300)

doc. Ing. Eva Dadáková, Ph.D.

Katedra agroekosystémů (051400)

doc. Ing. Petr Konvalina, Ph.D.

mají také pracoviště v nízkých pavilonech

Katedra biologických disciplín (052500)

doc. Mgr. Michal Berec, Ph.D.

Katedra krajinného managementu (052520)

doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

Katedra genetiky a speciální produkce rostlinné

prof. Ing. Vladislav Čurn, Ph.D.

mají také pracoviště v nízkých pavilonech

Katedra potravinářských biotechnologií a kvality zemědělských produktů (0518500)

+ minipivovar

Ing. Pavel Smetana, Ph.D.



Fakulta zemědělská
a technologická
Faculty of Agriculture
and Technology

Katedra zemědělské, dopravní a manipulační techniky (051500)

Ing. Luboš Smutný, Ph.D.

Katedra zootechnických věd (051800)

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., dr. h. c.

Katedra rostlinné výroby

Doc. Ing. Jan Bárta, Ph.D.

Studijní oddělení

Ing. Petra Jurásková

Údržba + autoprovoz

Milan Tesař

Děkanát

doc. RNDr. Petr Bartoš, Ph.D.

Statek - účelové zařízení Čtyři Dvory

Ing. Petr Kratochvíl, CSc.

Definice pracovního úrazu (dle § 380 ZP)

Pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

- Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů.
- Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.
- Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené ve zvláštním právním předpisu.

Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání (dle § 105 ZP)

Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace nebo zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu. O pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele zaměstnavatel podle věty první bez zbytečného odkladu uvědomí zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, umožní mu účast na objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu a seznámí ho s výsledky tohoto objasnění.

Zaměstnavatel vede v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.



Zaměstnavatel vyhotovuje záznamy a vede dokumentaci o všech pracovních úrazech dle NV 201/2010 Sb. v platném znění.

Zaměstnavatel vede evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích, a uplatní taková opatření, aby odstranil nebo min. rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání.

Povinnosti zaměstnance (dle § 106 ZP)

- Zaměstnanec je povinen bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem.
- Zaměstnanec je povinen spolupracovat při objasňování příčin úrazu.

Kniha úrazů – dle NV 201/2010 Sb. v platném znění

Které úrazy do knihy úrazů

Podle ust. § 105 odst. 2 *zákoníku práce* vede zaměstnavatel v knize úrazů *evidence o všech úrazech*, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.

Údaje v knize úrazů

Zaměstnavatel vede evidenci o úrazech v knize úrazů v elektronické nebo listinné podobě. Evidence obsahuje **dle NV. 201/2010 Sb.** tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení (dále jen „jméno“) úrazem postiženého zaměstnance,
- b) datum a hodinu úrazu,
- c) místo, kde k úrazu došlo,
- d) činnost, při níž k úrazu došlo,
- e) počet hodin odpracovaných bezprostředně před vznikem úrazu,
- f) celkový počet zraněných osob,
- g) druh zranění a zraněná část těla podle přílohy č. 3 NV 201/2010 Sb. v platném znění
- h) popis úrazového děje,
- i) druh úrazu,
- j) zdroj úrazu,
- k) příčiny úrazu,
- l) jména svědků úrazu,
- m) jméno a pracovní zařazení toho, kdo údaje zaznamenal.

Zápis do knihy úrazů

V případě, že k úrazu došlo u jiného zaměstnavatele, k němuž byl zaměstnanec vyslán na pracovní cestu nebo dočasně přidělen jako agenturní zaměstnanec nebo k prohlubování a zvyšování kvalifikace, provedou zápisy do knih úrazů:

- zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance a
- zaměstnavatel, k němuž byl úrazem postižený zaměstnanec vyslán nebo dočasně přidělen.



Hlášení úrazů

Podle ust. § 105 odst. 4 *zákoníku práce* je zaměstnavatel povinen ohlásit pracovní úraz stanoveným orgánům a institucím. Prováděcí nařízení vlády stanoví tento okruh orgánů a institucí zvlášť pro smrtelné pracovní úrazy a pro ostatní pracovní úrazy.

Komu se hlásí úrazy

Zaměstnavatel ohlásí pracovní úraz bez zbytečného odkladu:

- a) Územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- b) Odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- c) Příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti, a trvá-li hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance více než 5 dnů nebo lze-li vzhledem k povaze zranění takovou dobu hospitalizace předpokládat,
- d) Příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu, jde-li o závažný pracovní úraz podle jiného právního předpisu,
- e) Zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil,

Komu se hlásí smrtelné úrazy

Zaměstnavatel je povinen ohlásit smrtelný pracovní úraz:

- a) územně příslušnému útvaru Policie České republiky,
- b) odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- c) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- d) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- e) zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil,
- f) zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

Lhůta k ohlášení úrazů

Jak smrtelné pracovní úrazy, tak úrazy ostatní je třeba ohlásit příslušným orgánům a institucím *bez zbytečného odkladu*.

Závažný pracovní úraz

Institut závažného pracovního úrazu je zaveden v zákoně č. 61/1988., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, a na něj navazujících prováděcích právních předpisech. Podle *vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb.*, o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při dobývání nevyhrazených nerostů v podzemí se hlásí jako závažné pracovní úrazy:



- a) smrtelný úraz,
- b) úraz životu nebezpečný, kterým je úraz s následnou ztrátou orgánu (anatomickou nebo funkční), životu nebezpečné poškození zdraví, včetně průmyslových otrav, a úraz s takovým charakterem úrazového děje, který nastal v důsledku porušení bezpečnostních předpisů a nasvědčuje závažnému ohrožení bezpečnosti provozu a ochrany zdraví při práci,
- c) hromadný úraz, kdy při stejném úrazovém ději byly zraněny nejméně 3 osoby, z nichž alespoň jedna utrpěla úraz smrtelný, nebo kdy bylo zraněno více než 10 osob.

Pracovní úraz s hospitalizací více než 5 dnů

Vzhledem k tomu, že mimo oblast hornické činnosti institut závažného pracovního úrazu zaveden není, bylo v případě právnických a fyzických osob, které podléhají kontrolní působnosti orgánů inspekce práce, stanoveno (pro hlášení pracovních úrazů) vymezení hranic hospitalizace delší 5 (kalendářních) dnů; tedy trvá-li hospitalizace pracovním úrazem postiženého zaměstnance více než 5 dnů nebo lze-li vzhledem k povaze zranění takovou dobu hospitalizace předpokládat.

Vyhotovení záznamu o úrazu (§ 5)

Podle ust. § 105 odst. 3 zákoníku práce, zaměstnavatel vyhotovuje záznamy a vede dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo:

- a) ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo s hospitalizací delší než 5 dnů, nebo k úmrtí zaměstnance.

Lhůta pro vyhotovení záznamu

Záznam o úrazu vyhotovuje zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance, a to *neprodleně*, nejpozději však *do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl*. Záznam o úrazu je komplexní písemnou informací o úrazu, která je zpracována po ohlášení úrazu a ve které jsou zachyceny základní informace nejen o postiženém zaměstnanci a jeho zaměstnavateli, ale hlavně o okolnostech, příčinách a zdrojích pracovních úrazů.

Zasílání záznamu o úrazu (§ 6)

Podle ust. § 105 odst. 4 zákoníku práce, je zaměstnavatel povinen zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím a konkretizaci ponechává na prováděcím vládním nařízení.

Komu se zasílá

Zaměstnavatel zašle záznam o úrazu za uplynulý kalendářní měsíc nejpozději do pátého dne následujícího měsíce.

- a) územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin,
- b) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- c) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- d) zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,



Platí, že zaměstnavatel zašle:

- záznamy o úrazu souhrnně, vždy za uplynulý kalendářní měsíc ve lhůtě *nejpozději do pátého (kalendářního) dne následujícího měsíce.*

- v případě smrtelného pracovního úrazu zaměstnavatel záznam o úrazu nejpozději *do 5 dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl.*

Elektronická verze záznamu je dostupná z www.mpsv.cz

§ 7 zasílání záznamů o úrazech pojišťovně

Zaměstnavatel zašle pro účely likvidace pojistných událostí z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání záznam o úrazu i organizační jednotce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.

Záznam o úrazu – hlášení změn (§ 8 odst. 1-5)

Kdy vyhotovuje

Nový **záznam o úrazu – hlášení změn** je povinen vyhotovit zaměstnavatel zaměstnance postiženého pracovním úrazem, pokud se po odeslání záznamu o úrazu následně dozví o skutečnostech, které vedou ke změně v něm uvedených údajů. Nařízení vlády stanoví tyto případy:

Kdy se vyhotovuje

- a) hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance přesáhla dobu 5 po sobě jdoucích dnů,
- b) dočasná pracovní neschopnost úrazem postiženého zaměstnance v důsledku jeho úrazu byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu,
- c) zaměstnanec postižený úrazem na jeho následky nejpozději do 1 roku zemřel, nebo
- d) došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu – hlášení změn.
- e) na základě téhož pracovního úrazu vznikla a byla ukončena další pracovní neschopnost.

Komu se zasílá

Vyplněný formulář záznam o úrazu – hlášení změn zasílá zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance následujícím subjektům, tedy:

- a) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podléhá jeho kontrolní působnosti,
- b) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru,
- c) zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižen zaměstnanec pojištěn,
- d) územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin, nebo v případě smrtelného pracovního úrazu,
- e) odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.



Záznam o úrazu - hlášení změn zašle zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance rovněž odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zaměstnavatel zašle pro účely likvidace pojistných událostí z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání a při smrtelném pracovním úrazu záznam o úrazu – hlášení změn i organizační složce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.

V případě, že došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu – hlášení změn, předá zaměstnavatel jedno vyhotovení záznamu o úrazu – hlášení změn úrazem postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.

Lhůta pro zaslání

Záznam o úrazu – hlášení změn je zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance povinen uvedeným subjektům zaslat nejpozději do pátého dne následujícího měsíce.

Elektronická verze záznamu je dostupná z www.mpsv.cz

odškodňování pracovních úrazů (dle ZP)

Zaměstnavatel je dále povinen:

- stanovit výši odškodnění poškozenému zaměstnanci, příp. navrhnout snížení, došlo-li k porušení předpisů k zajištění bezpečné práce,
- projednat způsob a výši náhrady škody bez zbytečného odkladu s odborovou organizací a se zaměstnancem.

Rozsah odpovědnosti a zproštění se odpovědnosti: (§ 366 ZP)

- Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
- Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou nemocí z povolání, jestliže zaměstnanec naposledy před jejím zjištěním pracoval u zaměstnavatele za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen.
- Jako nemoc z povolání se odškodňuje i nemoc vzniklá před jejím zařazením do seznamu nemocí z povolání, a to od jejího zařazení do seznamu a za dobu nejvýše 3 let před jejím zařazením do seznamu.
- Zaměstnavatel je povinen nahradit škodu, i když dodržel povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud se odpovědnosti zcela nebo zčásti nezproští.



**Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že škoda vznikla:
(§ 367 odst. 1 ZP)**

- tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo
 - v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě zabránit,
- a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

**Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že škoda vznikla:
(§ 367 odst. 2 ZP)**

- v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody,
- proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví (za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce).

Zproští-li se zaměstnavatel odpovědnosti zčásti, určí zaměstnavatel část škody, kterou nese zaměstnanec, podle míry jeho zavinění (v posledním případě – lehkomyšlné jednání – však uhradí zaměstnavatel alespoň jednu třetinu škody).

Při posuzování, zda zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměstnavatel nemůže dovolávat všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

Zaměstnavatel se nemůže zprostit odpovědnosti zcela ani zčásti v případě, kdy zaměstnanec utrpěl pracovní úraz při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozící životu nebo zdraví, pokud zaměstnanec tento stav úmyslně nevyvolal.

Druhy náhrad při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání:

- náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti (§ 370 ZP)
- náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (§ 371 ZP)
- náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění (§ 372 ZP)
- účelně vynaložené náklady spojené s léčením (§ 373 ZP)
- náhrada věcné škody (ustanovení § 265 odst. 3 ZP platí i zde)



Druhy náhrad při úmrtí zaměstnance následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání:

- náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem (§ 376 ZP)
- náhrada nákladů na výživu pozůstalých (§ 377 ZP)
- jednorázové odškodnění pozůstalých (§ 378 ZP)
- náhrada věcné škody (§ 379 ZP, ustanovení § 265 odst. 3 ZP platí i zde)

Schéma průběhu pracovního úrazu

